

SOCIJALNA POLITIKA GRADA POREČA (PRIJEDLOG PROGRAMA)

1. UVOD U PROBLEMATIKU

1.1. Društvena razina problema

Aktualna ekonomska i društvena kriza iskazuje se u pojavi brojnih socijalnih problema i novih oblika socijalne patologije. Analiza društvenih problema, koji trebaju biti prepoznati i definirani da bi učinci djelovanja institucija koje izvode socijalne programe bili maksimalizirani, ukazuje na slijedeće trendove u našem društvu:

1. **postupna privatizacija (komodifikacija) socijalnih prava** koja uvjetuje da građani svojim sredstvima „kupuju“ određena socijalna prava (npr. „treći“ mirovinski stup, dodatno zdravstveno osiguranje), ovisno o svojim potrebama i materijalnim mogućnostima, te se time stvara nova socijalna diferencijacija obzirom na razinu socijalne sigurnosti koju si građani mogu „kupiti“. Ovaj trend znači prenošenje znatnog dijela odgovornosti za socijalnu sigurnost s države na građane, obitelji, asocijacije civilnog društva i dr.,
2. **definiranje osnovnih nacionalnih standarda za sve građane** (temeljne mirovine, osnovna zdravstvena zaštita, liste „osnovnih“ lijekova) koji snižavaju dosadašnju razinu osnovne socijalne zaštite građana,
3. **decentralizacija** sustava socijalne skrbi tj. prijenos ovlasti u socijalnom području sa središnje države na regionalnu odnosno lokalnu razinu te primjena načela supsidijarnosti.

U razdoblju tranzicije prema tržišnom gospodarstvu i građanskoj demokraciji znatno su porasle socijalne nejednakosti, a socijalna su prava na neki način zanemarena. Sužene ekonomske mogućnosti uvjetuju smanjena davanja za socijalne ciljeve i programe pa dolazi do **paradoksalne situacije** da se u uvjetima porasta potreba za uslugama socijalnog rada sužava potrebna financijska potpora.

Socijalna politika na području Grada Poreča nedjeljiva je cjelina ukupne socijalne politike na području Istarske županije i šire. Posve je jasno da je socijalna politika na području Istarske županije, a time i poreštine devedesetih bila lišena jasnih ciljeva, određujući se više prema kriterijima političkog, a manje socijalnog i ekonomskog oportuniteta. Zato je dobrim dijelom rezultirala nepreglednošću socijalnih prava, slabom zaštitom siromašnih, previsokim troškovima, redistributivnosti, paternalizmom i pasivnosti.

Nasuprot takvoj politici mi trebamo zagovarati model kombinirane socijalne politike. U njemu jedinice lokalne i područne samouprave na svim razinama zadržavaju odgovornost za socijalnu dobrobit građana ali nisu za nju i jedine odgovorne.

Promjena modela treba se odvijati kroz promjene od standardiziranih prema fleksibilnim uslugama, od centralizma prema decentralizmu i reguliranom pluralizmu, od usluga diktiranih potrebama prema uslugama ograničenih troškova, od pasivnog primateljstva usluga prema aktivnoj poziciji primatelja, od paternalizma ka promociji individualne odgovornosti.

Početak 2001. godine započeli su procesi rada na gornjim načelima. No oni su još u povojima i potrebno je u narednom periodu intenzivirati djelatnosti na ovim principima eliminirajući time volontaristički način donošenja mjera bez prepoznatljivog sustavnog i osmišljenog pristupa.

1.2. Metodološka razina problema

Aktualno je na djelu:

- **pragmatično-practicistička koncepcija**- stručni socijalni rad svodi se na mehanizme socijalne zaštite, ili još gore socijalne skrbi, socijalno ugroženih i marginaliziranih pojedinaca, a ne bavi se cjelovitošću ljudskih potreba što bi mu trebalo biti svrha;

- **generička socijalna koncepcija** – teži integriranju znanja, metoda, tehnika i vještina u jedinstveni korpus. Generički socijalni rad sagledava totalitet životnih potreba pojedinca i njegove obitelji u kontekstu društvene grupe i zajednice. To znači da je takav rad usmjeren potrebama, problemima i socijalnoj sigurnosti svih članova zajednice, a ne samo selektivno odabranih pojedinaca (kako uglavnom reguliraju normativni propisi). Takav pristup čini bitan pomak sa malo učinkovite **kurative** prema **prevenciji** koja je usmjerena na prave uzroke i dimenzije socijalnih pojava i problema, a ne samo na pomaganje pojedincima ili eventualno selektivno odabranim socijalnim grupama.

SOCIJALNA PRAVA shvaćena su kao zakonske i druge odredbe namijenjene zadovoljavanju socijalnih potreba građana i promicanju socijalne kohezije i solidarnosti. Socijalna prava obuhvaćaju socijalnu zaštitu, stanovanje, zaposlenost, zdravstvenu zaštitu i obrazovanje (Vijeće Europe, 2003.:10).

Socijalna prava ne proistječu samo iz Ustava i zakona nego se kreiraju i ostvaruju i kroz socijalne programe te kroz aktivnost socijalnih čimbenika.

Trendovi u europskoj socijalnoj politici prikazani su putem sustava (područja) socijalne politike:

1. Mirovinski sustav
2. Zdravstvena politika
3. Socijalna politika i (ne) zaposlenost
4. Socijalna pomoć
5. Obiteljska politika
6. stambena politika
7. Socijalna politika i neprofitni sektor

2. STRATEŠKI PRIORITETI SOCIJALNE POLITIKE GRADA POREČA

2.1. SPRJEČAVANJE RIZIKA SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI

- **Zadržavanje dosadašnjeg nivoa socijalne zaštite građana** putem postojećih oblika pomoći i usklađivanje postojećih uvjeta prihoda s rastom troškova života
- **Uvođenje novih oblika pomoći radi unaprjeđenja socijalne zaštite građana**
 - mjesečna novčana pomoć za umirovljenike s mirovinom nižom od 1.000 kn mjesečno
 - dodatna novčana pomoć korisnicima pomoći za uzdržavanje
 - uvođenje Stipendije Grada Poreča za stipendiranje studenata iz socijalno ugroženih obitelji
- **Smanjivanje negativnih učinaka deprivacije društvenih dobara**
- **Sustavno suzbijanje svih oblika diskriminacije**
- **Sustavno istraživanje potreba ranjivih i socijalno isključenih kategorija građana, analiza dostupnosti usluga te evaluacija mjera iz socijalnog programa**

2.2. SPRJEČAVANJE SVIH OBLIKA SOCIJALNE PATOLOGIJE

- **agresivno ispoljavanje (kriminalitet, maloljetnička delikvencija, agresija na ljudsko dostojanstvo i život)**
- **socijalne izopačenosti (kocka, skitničenje, prosjačenje, pedofilija, prostitucija)**
- **toksikomanije (narkomanija, alkoholizam)**

2.3. PRIORITETI PREMA KATEGORIJAMA GRAĐANA:

- **Starije osobe**
- **Zaštita braka, obitelji, djece i mladih**
- **Skrb o osobama s posebnim potrebama**

2.4. Međusobno povezivanje i unaprjeđivanje suradnje između političke vlasti, institucija i ustanova koje programe provode te nevladinog sektora s ciljem što boljeg iskorištavanja ljudskih i materijalnih resursa koje zajednica ulaže kako bi se zadovoljile potrebe i podigla kvaliteta života osoba koje su u potrebi, a time i same društvene zajednice

Kako bi se djelotvorno utjecalo na uklanjanje društvenih problema potrebno je izraditi socijalnu sliku Grada Poreča.

2.3. PRIORITETI PREMA KATEGORIJAMA GRAĐANA

2.3.1. SKRB O STARIJIM OSOBAMA

- Izgradnja Doma za starije i nemoćne osobe
- Sufinanciranje smještaja korisnika socijalnog programa
- Osnivanje Gerontološkog centra Poreč s ciljem utvrđivanja prioriteta skrbi o starijima, kriterija i baze podataka o korisnicima, uslugama i pomoćima s ciljem poboljšanja kvalitete života osoba starije životne dobi, a posebno razvoja izvaninstitucionalnih oblika skrbi za starije
- Sufinanciranje dijela usluga Gerontološkog centra prema korisnicima (usluge dnevnog centra, pomoć i njega u kući, prijevoz neautonomnih osoba, servisa putem mobilnog tima, savjetovališta, SOS telefona za starije)
- Sufinanciranje dijela pogrebnih troškova prema prihodima obitelji

2.3.2. ZAŠTITA BRAKA, OBITELJI, DJECE I MLADIH

- nastavak financiranja projekata koji potiču kreativno provođenje slobodnog vremena djece i mladih
- nastavak provedbe projekta „Zajednice koje brinu“ kao modela prevencije poremećaja u ponašanju te programa sprječavanja nasilja među djecom i mladima
- nastavak financiranja prihvatilišta za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja
- pružanje psihosocijalne pomoći traumatiziranoj djeci i kvalitetan rad sa zlostavljačima u svrhu preveniranja budućih kaznenih djela
- pomoć mladim obiteljima kroz programe poticane stanogradnje
- pomoć obiteljima (plaće ispod prosječnog dohotka, više skrbi u zaštiti djece i dojenčadi, povećanje cenzusa i pogodnosti u plaćanju vrtića, produženog boravka, marenda u školi i sl.)
- poticaj mladima za pokretanje posla (inkubatori),
- osiguranje zemljišta za rješavanje stambenih potreba po posebnim uvjetima
- subvencioniranje mjesečnog dodatka za nezaposlenost

2.3.3. SKRB O OSOBAMA S POSEBNIM POTREBAMA

- Pomoć pri nabavci potrebnih ortopedskih pomagala kako bi se ublažile restriktivne mjere HZZO-a
- Stvaranje uvjeta da izgradnjom bazena u Poreču on dobije i funkciju rehabilitacijskog centra za osobe s invaliditetom
- Sprječavanje rizika društvene isključenosti osoba s posebnim potrebama, osiguravanje punog i aktivnog sudjelovanja osoba s invaliditetom u životu zajednice

- Podupiranje programskih aktivnosti društava osoba s invaliditetom
- Razvoj programa za uključivanje osoba s invaliditetom u sportske i rekreativne aktivnosti u zajednici
- Rad na povećanju integracije djece s teškoćama u razvoju
- Edukacija i stručno usavršavanje odgojitelja i nastavnika s ciljem podizanja kvalitete rada s djecom s posebnim potrebama
- Omogućavanje mobilnosti kao preduvjeta za ostvarivanje društvenih kontakata, veća pristupačnost javnim i privatnim površinama
- Uklanjanje arhitektonskih barijera
- Uvođenje informacijske podrške za gluhe i slijepe osobe u školama, sportskim ustanovama i ostalim objektima
- Olakšavanje zapošljavanja i pristupima svim izvorima, pravima, dobrima i uslugama zajednice

3. PROGRAMI SOCIJALNE POLITIKE GRADA POREČA 2006.-2009.

3.1. Programi će se razvijati u okviru prihvaćenih smjernica – **strategije**.

3.2. prihvaća se **generička socijalna koncepcija** kao osnova daljnje aktivnosti u vođenju socijalne politike Grada Poreča (**taktika**)

3.3. Svaka socio-zdravstvena politika mora se temeljiti na efikasnoj razvojnoj politici zajednice. Samo rast gospodarstva osigurati će sredstva za provođenje mjera u sferi socijalne politike i zdravstva. Bogata zajednica osigurati će i socijalnu zajednicu. Strateški prioriteti definirani u prijedlozima artikuliraju potrebe na području Grada i aktivnost mora biti usmjerena na osiguranje uvjeta za realizaciju ovako postavljene strategije.

Do kraja mandatnog razdoblja ulaganja u sustav socijalne zaštite (u užem smislu) doseći će se **5% gradskog Proračuna (cilj)**.